

ОБРАЗОВАНИЕ В ОБЛАСТ КЮСТЕНДИЛ ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2020/2021 ГОДИНА

Основните резултати от провежданите от Националния статистически институт (НСИ) ежегодни изчерпателни изследвания, характеризиращи дейността на образователните институции, са следните за област Кюстендил:

- През учебната 2020/2021 година в детските градини са записани 3.1 хил. деца, като се наблюдава увеличение от 1.3% в техния брой в сравнение с предходната година.
- В началното образование (I - IV клас) се обучават 3.4 хил. ученици, а в прогимназиалното (V - VII клас) - 2.9 хиляди.
- Завършилите средно образование през 2020 г. в общообразователни и професионални училища са съответно 342 и 326 ученици.
- Новоприети в професионалните училища и паралелки през учебната 2020/2021 година са 642 ученици.

Предучилищно образование

Към 1.12.2020 г. в областта функционират 19 самостоятелни детски градини с директор. От тях 17 детски градини са в градовете на областта, а 2 - в селата. Броят на децата, записани в детските градини за учебната 2020/2021 година е 3.1 хиляди. В сравнение с предходната година броят на децата се увеличава с 1.3%.

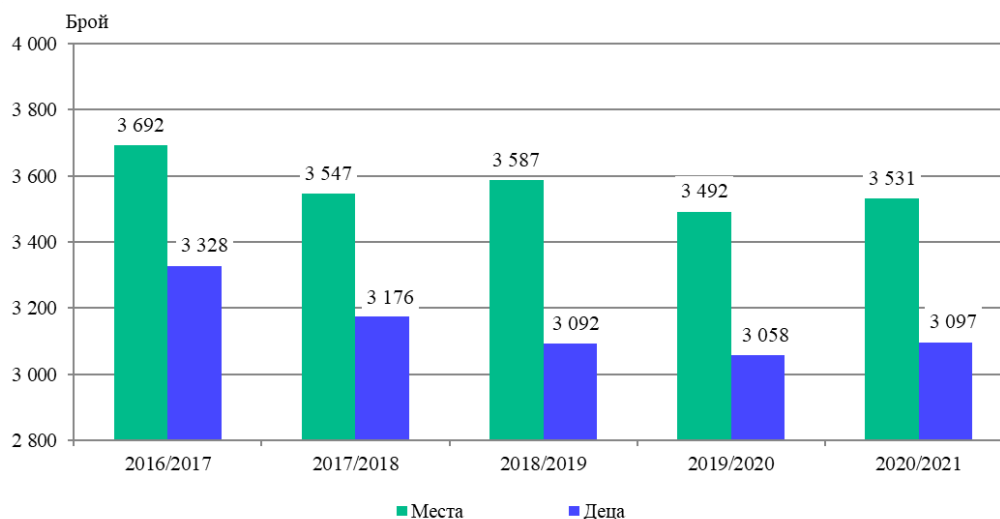
Броят на местата в детските градини в област Кюстендил е 3.5 хил., като на 100 деца се падат 114 места. За страната като цяло на 100 деца се падат 108 места.

Обхватът на децата в това образователно ниво в областта, изчислен чрез груповия нетен коефициент на записване¹, за учебната 2020/2021 година е 81.3%, или с 1.0 процентни пункта повече спрямо учебната 2019/2020 година.

Средният брой деца в една детска градина за областта е 163, като за селата е значително по-голям - 217, а за градовете - 157. Детските групи са 131, от които 119 са целодневни и 12 - полудневни. Една група се формира средно от 24 деца, съответно - 24 в градовете и 20 в селата.

¹ Груповият нетен коефициент на записване на децата в детските градини се изчислява в проценти като отношение на броя на децата в детските градини във възрастовата група 3 - 6 години към броя на населението в същата възрастова група.

Фиг. 1. Места и деца в детските градини през учебната 2020/2021 година в област Кюстендил

Педагогическият персонал, зает в детските градини е 271, от които 254 са детски учители. В сравнение с предходната учебна година общият брой на педагогическия персонал се увеличава с 1.5%. Преобладаващата част от този персонал е на възраст от 40 до 59 г. - 66.1%, а с придобити образователно-квалификационни степени „бакалавър“ или „магистър“ са 94.5% от педагозите.

Общо образование

В началото на учебната 2020/2021 година учебни занятия се водят в 25 общообразователни училища², от които 2 начални, 15 основни, 3 гимназии и 5 средни училища (СУ). От края на 2015 г. в област Кюстендил няма специални училища.

През учебната 2020/2021 година броят на учениците във всички видове общообразователни училища е 8.2 хиляди. В сравнение с предходната учебна година броят им намалява с 5.0%.

През изминалата учебна 2019/2020 година в област Кюстендил 161 ученици са напуснали общообразователните училища, от които 123 в основното образование. От последните най-голям е относителният дял на учениците, които са напуснали по семейни причини - 68.3%, следван от напусналите поради заминаване в чужбина - 24.4%.

През 2020 г. основно образование в общообразователните училища в областта са завършили 866, а средно образование - 342 ученици.

Относителният дял на децата в общообразователните училища, изучаващи чужди езици в началните класове (I - IV), е 82.2%, като от тях най-голям е дялът на изучаващите английски език - 91.8%.

² Включва дневна, вечерна и задочна форма на обучение.

Учителите (вкл. директорите и заместник-директорите с преподавателска заетост) в общообразователните училища в област Кюстендил през учебната 2020/2021 година са 770. От тях 95.5% са с придобити образователно-квалификационни степени „бакалавър“ или „магистър“. Относителният дял на преподавателите на възраст (в навършени години) от 40 до 59 г. е 72.9%

В учителската професия преобладават жените, които съставляват 87.3% от общия брой на учителите в общообразователните училища в областта.

В една паралелка в общообразователните училища има средно по 21 ученици.

Професионално образование и обучение

Професионалното образование и обучение през учебната 2020/2021 година в област Кюстендил се осъществява в 1 спортно училище и 10 професионални гимназии. Общият брой на учащите в професионалното образование и обучение през тази учебна година е 2.4 хил. и в сравнение с предходната учебна 2019/2020 година се увеличават със 7.7%.

В професионалното образование преобладават момчетата, които са 59.6% от общия брой на учениците в тази образователна степен.

През настоящата учебна година преподавателите³ в професионалните училища в областта са общо 237, като с придобити образователно-квалификационни степени „бакалавър“ или „магистър“ са 97.5% от тях. Най-голям е дялът на преподавателския персонал, чиято възраст (в навършени години) е от 40 до 59 години - 81.9%.

Жените съставляват 76.8% от общия брой на учителите в професионалните училища.

В област Кюстендил през 2020 г. средно образование в спортното училище и професионалните гимназии са завършили с диплома 326 души. Втора и трета степен на професионална квалификация по съответните програми през 2020 г. са придобили съответно 53 и 205 учащи.

При завършилите програми за придобиване на трета степен професионална квалификация най-висок е относителният дял на учениците, изучавали специалности в областите⁴ „Стопански науки и администрация“ - 39.5%, следван от този на учениците в специалности „Информатика“ и „Технически науки и технически професии“, съответно 32.7% и 18.5%.

В област Кюстендил през 2020 г. в програми за професионално обучение срещу заплащане за придобиване на степен на професионална квалификация в центрове за професионално обучение (ЦПО) са записани 207 лица на възраст 16 и повече години. По степени на професионална квалификация разпределението им е: първа степен - 100, втора степен - 87, и трета степен - 20 души.

³ Включва директорите и помощник-директорите с преподавателска заетост.

⁴ За професионалното образование и обучение областите на образование са представени според Списъка на професиите за професионално образование и обучение (утвърден със Заповед № РД 09-413/12.05.2003 г. на министъра на образованието и науката).

Придобилите степен на професионална квалификация в ЦПО през 2020 г. в областта са 239 души.

Методологични бележки

Статистиката на образованието е изградена на базата на Регламент № 452 от 2008 г. на Европейския парламент и на Съвета относно изготвянето и развитието на статистиката на образованието и ученето през целия живот, действащата нормативна уредба на България в областта на образованието, Международната стандартна класификация на образованието (МСКО) - ревизия 2011 г. (ISCED 2011), и съпътстващите я методически ръководства.

МСКО е създадена да служи като рамка за класифициране на образователни дейности в определени програми и свързаните с тях квалификации в международно признати категории. Основните понятия и определения на ISCED са планирани да бъдат международно валидни и съпоставими в пълния обхват на образователните системи. Класификацията се основава върху три компонента: международно одобрени понятия и определения, класификационни системи и картографиране на образователни програми и свързаните с тях квалификации в страните по света.

Националният статистически институт провежда ежегодни изчерпателни изследвания, характеризиращи дейността на образователните институции.

Образователни институции са тези, които директно провеждат обучение по образователни програми с учащи в организирани класове (групи) на място или чрез дистанционна форма на обучение. Провежданите в тях програми водят до придобиване на степен на образование и/или степен на професионална квалификация. Неформалното образование и самостоятелното обучение не попадат в обхвата на образователната система според използваните дефиниции на МСКО 2011.

Чрез своите изследвания НСИ се стреми да установи броя на учащите в системата на образованието към определена дата на наблюдение. На тази основа се изчислява международно възприетият показател „степен на участие на населението в образователната система“ като относителен дял на записаните ученици от определена възрастова група към броя на постоянното население на страната от същата възрастова група.

Повече информация и данни за статистиката на образованието могат да бъдат намерени на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Образование и учене през целия живот“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=42).